

Jan
Pavel

I SMRT SE ZAHOJÍ

slovar

I SMRT SE ZAHOJÍ

Jan Pavel

Text © Jan Pavel, 2007

Ilustrace © Tomáš Kros, 2007

© Nakladatelství Slovart, s. r. o., 2007

ISBN 978-80-7391-018-1

KNIIHA PRVNÍ

„U žádného člověka nepřicházejí dobré úmysly před špatnými.“

„Osud se silných bojí, ale zbabělé drtí.“

Seneca

Jakub se tak zalekl, že ustoupil na tři kroky od kolejiště.

Tep se zrychluje. Dlaně se začínají potit. Snaží se na to rychle zapomenout, ale čím víc tu myšlenku zapuzuje, tím intenzivněji se vrací. Nikdy by ho nenapadlo, že se v něm zrodí něco takového. Jak je možné, že na to vůbec pomyslel?

Když se stříbrný kabriolet Porsche Spyder řítí po kalifornské silnici, slunce se pomalu dotýkalo země. Radost z rychlé jízdy si vychutnával řidič i jeho spolujezdec. Nemluvili; beze zbytku si užívali opojný pocit volnosti, který umocňovala rychle ubíhající krajina kolem a vítr, který jim neustále čechl vlasy. Obraz jako vystřižený z filmu nadcházející nové éry, obraz, který se i přes svou nepopiratelnou kýčovitost stal jedním z nesmrtelných symbolů touhy po osobní svobodě: vylištěná podvečerní krajina, kabriolet, který ujíždí z minulosti, aby dostihl budoucnost, a jeho řidič, kterému se díky souhře těchto okolností alespoň na chvíli daří nechat za sebou celý svůj dosavadní život.

„Zastav, prosím tě!“ ozve se najednou spolujezdec.

„Cože?“

„Zastav! Potřebuju si odskočit.“

Řidič porsche sešlápne prudce brzdu. Ozve se kvílení pneumatik. Na silnici za nimi se objeví dva černé pruhy. Auto zastavuje u krajnice.

„Jsi magor?! Vždyť jsem málem proletěl předním sklem!“

„Alespoň se mi nepomočíš v autě...“

Po pár minutách už kabriolet zase rozráží vzduch, který se vlní nad silnicí. Ze zatáčky před nimi se ale najednou vyřítí černá dodávka, která jede středem vozovky. I když její řidič strhne volant a zařadí se zpátky do svého pruhu, je pozdě. Stříbrné porsche, které se mu snažilo vyhnout, vylétne ze silnice. Je slyšet ohlušující náraz. Když smrtonosný zvuk deformovaného plechu odezní, kolem zpustošeného vraku se rozhostí naprosté ticho. Vteřinu nebo dvě. Okamžik, který se vzápětí rozplyne po okolí.

Řidiči se před očima objeví obraz známé tváře.

„Co je ti?“ zeptala se Sofie, když uviděla Jakuba, jak zbledl a ustoupil.

„Nic.“

„Jsi úplně bílej...“

„Trochu se mi zamotala hlava.“

„Chceš si sednout?“ ukázala na prázdnou lavičku kousek od nich.

„Ne, to je dobrý.“

Souprava metra právě vjížděla do stanice. Sofie se od Jakuba odvrátila. Divila se, co mu zase je. Poslední dobou už jí lezly na nervy všechny jeho neduhy. Každou chvíli něco. Jednou ho bolelo to, podruhé ono. Neustále skuhral a na něco si stěžoval. Ale když mu říká, aby si zašel k doktorovi, nikdy nejde a dělá ze sebe hrdinu.

Je mi zle; trpím, já to ale vydržím, podívej, takový jsem chlap. Obdivuj mě!

V domě vypukl zmatek. Z dolního patra se ozývá hrůzostrašné vytí. Někteří lidé utíkají nahoru, jiní dolů, tlačí se, vrážejí jeden do druhého, křičí na sebe nadávky, děti hlasitě naříkají. Jakub se Sofií utíkají nahoru, chtějí se dostat do posledního patra; jedině tam mají šanci se před nestvůrou schovat. Strašný zvířecí řev nahání husí kůži. Monstrum se blíží. Jakub se Sofií už jsou v posledním patře, ale schody vedou ještě výš, až na střechu domu ke strojovně výtahu, která je chráněna mříží. Ta mříž je jejich záchranou. Už jsou za ní, už jsou v bezpečí. Jakub pro jistotu ještě použije řetěz, který leží na zemi, aby mříž nedokázal nikdo otevřít. Sedají si se Sofií na poslední schod a hluboce oddechují. Řev už slyší úplně zřetelně. Mísí se s nářkem požíraných lidí, kterým se nepodařilo dostat se včas do bezpečí. Sofie se celá třese.

„Já mám strach. Že se nám nic nestane? Prosím... Že ne?!“

„Jsem tady, tak se neboj.“

„Já vím, ale stejně...“ Sofii tečou slzy.

Jakub ji k sobě pevně přitiskne a uklidňuje ji. Cítí se jako hrdina. On je hrdina! Myslí na to, že jim dnes dokázal zachránit život. Monstrum, podobné obrovskému vlkovi, se objeví za mříží. Sofie leknutím vyjekne. Zrůda jediným skokem překonává mříž. Jakub pohotově zvedne ze země dva kabely, které před ním leží, a vrazí je monstru do břicha. Proud vykoná své. Kolem létají blesky a je cítit spálenina. Jakub bere Sofii za ruku a táhne ji po schodech dolů...

Jakmile za sebou nechali rakouskou hraniční závoru, začali si výlet užívat. Najednou měli oba pocit, že z nich něco spadlo.

Jakub pustil jednou rukou volant a pohladil manželku po noze.

„Tak co?“

„Dávej radši pozor,“ řekla Sofie tím milým způsobem, který Jakub zbožňoval.

„To dávám pořád,“ řekl dvojsmyslně.

„No právě...“

„A nemám?“

Sofie neodpověděla.

„Co nějaký drobný?“ zeptala se po chvíli. „Máš? Dala bych si kafe...“

„Já ne. A ty?“

Sofie přikývla: „Abych myslela na všechno...“ V peněžence měla v mincích necelých sto šilinků.

Na dálnici nebyl téměř žádný provoz. Krásné sobotní ráno, napadlo Jakuba. Slunce se jim opíralo do zad, ale ještě nepálilo. V autě bylo příjemně.

„Není ještě brzy?“ odhodlal se Jakub zeptat.

„Myslím, že ne.“

Jakub měl ale pocit, že by měli ještě pár měsíců počkat. Jak je to vlastně dlouho, co Sofie potratila? Jenže když jí řekne, že by neměli spěchat, ona se jako obvykle naštve... A to nechtěl. Vyčítala by mu, že se jen vymlouvá, a to není pravda.

„Jak daleko je to do Vídně?“

„Myslím, že tak kolem šedesáti,“ odpověděl Jakub

a začal se těšit, jak Sofii pozve do vyhlášeného Café Central.

Ale co jí řekne, když se ho zeptá, odkud ten podnik zná? Přizná, že tam kdysi seděl se svou tehdejší přítelkyní? Napadlo ho, že nemá cenu nic takového riskovat. Nezkazí přece nádherný den. Dobře věděl, že Sofie na jeho bývalou přítelkyni stále žárlí. Ne, musí si něco vymyslet, ujišťoval sám sebe o nutnosti uchýlit se k nějaké milosrdné lži. V tu chvíli si ale také uvědomil, že kdyby tu byli ještě tak před dvěma lety, vůbec by nemusel zvažovat, jestli má lhát nebo ne. Prostě by to řekl, Sofie by udělala nějaký vtip a oba by se tomu upřímně zasmáli. Ale tohle už nějak nefunguje, zalitoval v duchu.

Jednu noc na konci natáčení filmu *Obr* strávil James se zvláštní dívkou. Nemusel se ani příliš snažit, aby ji dostal do postele, podržela mu ochotně a ráda. Stačilo se postavit, oči sklopené k zemi, hlavu skloněnou, ruce zasunout do kapes – a pak pomalu oči zvedat, hlavu také, ale přitom ji nechat mírně skloněnou a zadívat se jí do očí. Tohle zabralo pokaždé. I na tuhle drobnou blondýnku, která neustále postávala někde kolem, měla výraz usměvavé dětské panenky a James věděl, že ho její pronikavé hnědé oči téměř bez ustání pozorují. Připadalo mu, že v rysech jejího obličeje je mu cosi povědomé. Jmenovala se Emílie.

Večer se sešli v jednom zapadlém baru daleko od studia, kam James chodil, když nechtěl, aby ho někdo rušil. Dali si pár panáků a za dvě hodiny už byli u něj doma.

Emílie se sama vysvlékla, lehla si na postel a mírně roztáhla nohy. Když do ní James poprvé vstoupil, ani ho pořádně necítla, jak byla vzrušením otevřená. Nestálo to za nic, a James hned potom, co se poprvé udělal, na Emílii usnul. Opatrně ho ze sebe skulila; neprobudil se, jen něco nesrozumitelného zamumlal. Byla za celý den také unavená a usnula vzápětí. Zdálo se jí, že je v kajutě obrovského zaoceánského parníku, který sebou hází na vlnách a unáší ji do neznámé země. Loď se naklání na všechny strany, jako by chtěla vyklopit všechny pasažéry, kteří se procházejí po palubě. A opravdu, jeden za druhým padají přes zábradlí a postupně mizí pod rozbourěnou hladinou. Jen Emílie korzuje po lodi, jako by se nic nedělo. Pak se jí ale zvedne žaludek; musí se přes zábradlí naklonit a zvrací na hlavy tonoucích.

Druhého dne ráno, když se James probudil a měl možnost si pořádně prohlédnout pravidelnou tvář své nové milenky, její malá ústa a krátký ostrý nos – takhle nějak si jako malý představoval anděla –, uvědomil si, že se jejich tváře svým způsobem podobají. To ho začalo ještě víc přitahovat. Na druhou stranu ale neměl nejmenší chuť se s někým takhle po ránu vybavovat a přítomnost cizí ženy mu byla nepříjemná. Vstal, potichu se oblékl, že půjde ven, ale ode dveří se ještě vrátil ke stolu a napsal na kus papíru vzkaz:

Klíče mi hod' do schránky. J.

Oba běží dolů po schodech. Sofie pobízí všechny, které cestou míjejí, ke spěchu. Musí se dostat do sklepa, tam budou v bezpečí. Jakub se drží za ní. V přízemí dohánějí skupinku ubrečených dětí. Shora se najednou ozve řev. Zvíře už se zřejmě vzpamatovalo. Děti začínají křičet strachy. Sofie je uklidňuje. Pak vidí Jakuba, jak bezradně stojí a strachy bledne.

„Neboj se. V suterénu je kryt.“

„Já se nebojim.“

„Tam se za náma nedostane.“

Sofie uklidňuje i děti a tlačí je před sebou dolů do sklepa. Hlídá si i Jakuba, aby se jí někde neztratil. Když se dostanou ke dveřím krytu, musí hlasitě křičet, aby jim někdo zevnitř otevřel. Dveře zaskřípou. První musí dovnitř děti. Pak Sofie natlačí do krytu i Jakuba a jako poslední za sebou rázně dveře zabouchne. Opře se o ně zády a oddechne si. Zvládla to. Všechny zachránila. Jde za Jakubem a obejmě ho. Zase se o něho musela postarat jako o malé dítě. Jak by to bez ní dopadlo?

V místnosti je šero a chlad. Vtom se dveře rozlétnou a dovnitř proniknou záblesky světla, v nichž se rysuje hrozivá silueta jejich krvežíznivého pronásledovatele...

Když bylo rozhodnuto, že Sofiina matka půjde bydlet k nim do garsonky, Jakub na to neřekl ani slovo. Snažil se věřit tomu, že to zvládnou.

„Tenhle barák se prodá, a než postavíme ten náš, tak budeš bydlet s náma,“ prohlásila Sofie, a teprve potom se podívala na Jakuba. „Že jo, miláčku?“

U stolu seděla ubrečená tchyně a v doznívajícím záchvatu neustále opakovala, že už nemůže bydlet sama, protože to nezvládá. Že se raději zabije.

„Vy myslíte, že kecám?!“

„Ale to víš, že ne,“ objala ji Sofie a začala ji chlácholit. To pomohlo. Alespoň přestala brečet.

Tchyně prodá svůj domek, a než Jakub se Sofií dostaví ten jejich, bude tahle hysterická ženská bydlet u nich v garsonce, opakoval si Jakub v duchu. Pomalu si začínal zvykat na to, že v rodině jeho ženy nepůjde nikdy nic jednoduše. Poslední dva roky manželství nedělali se Sofií nic jiného, než že neustále řešili nějaké problémy. Buď nekonečné deprese jeho tchyně, nebo manželčinu sestru, která věčně neměla peníze a každou chvíli se hroutila, protože musela sama vychovávat dvě děti, nebo Sofiiny problémy nejdřív s profesory ve škole, pak se šéfem v jedné práci, následně v druhé, pak ve třetí... Sofie nikdy nedokázala přijmout mužskou autoritu. Nebylo se ale čemu divit, protože v její rodině, babičkou počínaje, chlap nikdy dlouho nevydržel. Jakub se vlastně cítil v tomhle směru tak trochu jako rekordman, protože byl se Sofií už pátý rok. Někdy ho napadlo, jak dlouho to může ještě vydržet. Dokud se snažil vycházet Sofii ve všem vstříc, byl klid, měl pocit, že ho má ráda, a bylo mu z toho dobře. Časem ale začal přicházet na to, že když chce něco on sám, je to vždycky problém. Častokrát se tedy raději stáhl do sebe, aby byl klid. Jen když měl pocit, že už je toho dost a že míra je-

ho trpělivosti přetekla, pustil se do prosazování sebe sama o to urputněji. To pak najednou cítil, jak je z něho Sofie rozčarovaná a jak v ní kypí vztek, který čas od času vybuchl v nenávistné hádce jako nezkrotný gejzír. Ale proč vlastně? Že on sám také něco chce? Copak je na tom divného, když řekne svůj názor a jednou za čas si za ním stojí? Takové chvíle, kdy musel se Sofií bojovat o kousek svého prostoru, začínal upřímně nenávidět.

Ale kde bude bydlet tchyně, až oni dostaví? V garsonce zůstat nemůže, tu budou muset prodat, jinak by to finančně nezvládli.

Copak s nimi půjde i do jejich nového domku?

Jakub se každé ráno probouzel kolem půl šesté. Sofie i její matka ještě spaly. Sofie dokázala spát deset hodin v kuse, takže nikdy nevstávala před půl devátou. A Líba, jeho tchyně, protože chodila spát, až když končilo vysílání i posledního televizního kanálu, se budila ještě později. Jakub se potichu vyplížil z pokoje do koupelny. Vyčistil si zuby, natáhl na sebe džíny a tričko; pak ještě rolák. Všechno měl v koupelně připravené od večera. Vrátil se do pokoje pro tašku. Sofie nahoře na patře hlasitě oddechovala. Líba spala klidně, ruku měla hozenou za hlavu a zpod peřiny jí čouhala noha.

Jakub se v předsíni obul, sundal z věšáku bundu, potichu otevřel dveře a vyšel na chodbu. Opatrně za sebou zavřel. Trochu se mu ulevilo; neprobudil je. Pak rozsvítil světlo na chodbě, oblékl si bundu a seběhl pět schodů k domovním dveřím.

Venku se na chvíli zastavil a vzpomínal, kde včera zaparkoval auto. Na rohu u večerky? Asi ano. Když ale přišel k obchodu, nikde ho neviděl. Zase se zamyslel. Chvíli mu trvalo, než si uvědomil, že auto stojí až na konci ulice. Ledový vítr mu foukal do tváře, vyhrnul si rolák přes bradu. Drobně sněžilo. Musel jít opatrně, aby neuklouzl. Pár minut odstraňoval námrazu z oken, až ho zábly ruce. Přes noc pořádně přituhlo.

Nastartoval prvním otočením klíčku. To ho potěšilo. Na auto je spolehnutí. Nehádá se, nebuzeruje, nekritizuje, nebrečí... Jen tiše a spokojeně vrní a poslouchá. Vycouval a rozjel se směrem ke krematoriu. Dneska pojede tudy, protože tam nebývá silnice zledovatělá. Pořád měl na kolech letní pneumatiky. Sofie mu za to už několikrát vynadala. Příští týden určitě zajede do servisu. Najednou měl pocit, že pro svou neschopnost nic nestíhá. Alespoň Sofie si to myslí. Už jenom proto, že stavba jejich domu pokračuje daleko pomaleji, než si ona a tchyně představovaly. Je líný a neschopný, ano, to už také slyšel...

Jakub pustil rádio a pohodlně se usadil. Silnice před ním byla naprosto prázdná a on uháněl s větrem o závod zpátky do Prahy. Na stavbě bylo dnes kupodivu všechno v pořádku, takže mohl s klidným svědomím odjet a nechat zedníky jejich práci.

Užíval si opojný pocit volnosti, který v něm vždycky vzbuzovala rychlá jízda. Právě vycházelo slunce. Modré nebe a blyštivě zmrzlá tráva kolem vozovky dávaly znát,

že venku pořádně mrzne. V autě ale bylo teplo a Jakub měl pocit, že všechno, co ho trápilo, nechal právě tam venku, vzadu, někde daleko za sebou.

Jen takhle pořád jet dál a dál a už nikdy nezastavit. Ujíždět závratnou rychlostí své minulosti, ničím neobtěžován, nezatížen, a vidět před sebou jen to, co si člověk vidět přeje.

Ano, ujíždět dál a dál, od všeho, od všech...

Jakub zesílil rádio, aby zahnal laciné myšlenky.

*One, two, three o'clock,
four o'clock rock
Five, six, seven o'clock,
eight o'clock rock
Nine, ten, eleven o'clock,
twelve o'clock rock
We're gonna rock around the clock tonight

*Jedna, dvě, tři hodiny,
čtyři hodiny tančit rock
Pět, šest, sedm hodin,
osm hodin tančit rock
Devět, deset, jedenáct hodin,
dvanáct hodin tančit rock
Budeme dneska tančit rock

Hod' na sebe své oblíbené hadry,
přidej se ke mně, drahá
Budeme se bavit,
až hodiny ukážou jednu hodinu
Budeme dneska tančit rock.
Budeme tančit rock, rock, rock,
dokud se nerozední
Budeme tančit rock,
rock po celý den

Put your glad rags on,
join me, Hon
We'll have some fun
when the clock strikes one
We're gonna rock around the clock tonight
We're gonna rock, rock, rock,
'til broad daylight
We're gonna rock,
gonna rock around the clock tonight

Najednou uslyšel zvonění mobilu. Musel rádio vypnout.

„Ano?“

„Tak co? Už jsi tam všechno zařídil?“

„Jo. Zařídil.“

„A jak to tam vypadá? Už jsou okna?“

„Okna budou zasazovat dneska.“

„Teprve dneska?“

„Ano, teprve dneska...“

„No a kde jsi?“

„Kde bych asi byl? Na cestě.“

Vtom se ze zatáčky proti němu vyřítí černý vůz. Jakub musí strhnout řízení. Ve chvíli, kdy uslyší troubení, se s ním začíná všechno točit. Řízení nereaguje a kolem auta se všechno míhá nepředstavitelnou rychlostí.

„Co tam vyvádíš?“ slyší strnulý Jakub ze svého mobilního telefonu Sofiin hlas.

„Ale nic, čau,“ řekne do aparátu a vystoupí z auta.

Prvotní šok ze smyku vystřídal snad ještě větší údiv z toho, že se nic nestalo. Auto stálo bez škrábnutí uprostřed silnice; jen Jakub se celý trásl leknutím.